

Loslaten is de Ware Toevlucht

We leven momenteel in een onzekere wereld, in een onstuimige wereld. Er is veel gaande op politiek vlak, op defensie vlak, op economisch vlak. Oude zekerheden lijken weg te vallen. Het maakt velen onzeker, wereldwijd. We zien dan ook velen zich vastklampen aan ideologieën, aan overtuigingen, aan meningen. Dit vastklampen is het zoeken naar zekerheid in deze onzekere wereld. Wanneer we vastklampen aan iets krijgen we vanzelf polarisatie. Want met het vastklampen kiezen we een positie en hoe meer we vastklampen, hoe steviger we verankerd raken in die positie en steeds meer het vermogen verliezen om de ander, die een andere mening, heeft tegemoet te treden, naar die persoon toe te bewegen en mee te bewegen.

Er is ook een andere vorm van zijn in deze onzekere wereld waar we voor kunnen kiezen. En dat is niet een van ons vastklampen aan een positie, maar juist het diep loslaten van elke positie. Het is het terugkomen naar wat we in het Zenboeddhisme de 'Ware Toevlucht' noemen. De 'Ware Toevlucht' van ons diepste Zelf dat het Zelf is van alles en iedereen.

En dat lijkt een beetje een paradox om in een onzekere wereld elk vasthouden aan een positie los te laten. Maakt je dat niet juist speelbal van de onzekerheid, van de eindeloze bewegingen die gaande zijn? Ieder die ervaring heeft met het loslaten, het loslaten van zijn eigen meningen, zijn eigen overtuigingen en het loslaten van de emoties die daarmee samengaan, heeft ervaren dat het juist stabiliteit geeft. Een kracht, een stilte, een onbeweeglijkheid in deze onstuimige wereld.

Eigenlijk is dat niet zo'n paradox want ons 'Ware Zelf' is als zo vaak in het boeddhisme wordt gezegd als de 'open lucht'. Juist door dat te beseffen, beseffen we dat alles wat gaande is dit diepste Zelf van ons niet kan schaden, niet kan verwonden, nooit teniet kan doen. Net zomin als dat de lucht buiten beschadigd kan raken, verwond of tenietgedaan kan worden door wat zich in die ruimte afspeelt. Of dat nu vrede is, of oorlog, voorspoed of tegenspoed, het komen van de dingen en het gaan van de dingen, de ruimte is en blijft onveranderlijk zichzelf.

Dus als antwoord op de onzekerheid, op misschien de angst die we hebben als we het nieuws volgen, de dingen zien veranderen, de oude zekerheden zien wegvallen, is om steeds weer terug te keren naar die 'Ware Toevlucht' die nergens anders te vinden is dan nu in dit zitten van ons, dit verzachten, dit ontspannen, dit vriendelijk worden. Eenvoudigweg loslaten en zijn. Terugkomen naar die ruimte in jezelf waarin er misschien nog het nodige aan beweging is, aan gedachten, emoties. Maar besef dat jij als open ruimte bent. Laat het maar gebeuren, dat wat in die ruimte plaatsvindt. Zie dat de ruimte van jezelf onveranderlijk altijd zichzelf is, vredig en stil, hoe groot het tumult wat erin plaatsvindt ook mogen zijn.

Deze toevlucht kennen betekent dat we in deze wereld kunnen staan en functioneren, kunnen meebewegen en naar de ander toe bewegen. Posities van andere begrijpen,

misschien onze eigen positie uit te leggen. Maar je raakt nooit vast, je raakt nooit gevangen in de situatie. Je bent ten alle tijden vrij in de 'Ware Toevlucht'. Dan kunnen we heilzaam zijn in een wereld waarin zoveel onheilzaams is te zien. Dan hebben we werkelijk wat te geven aan deze wereld.

* * * * *

Eerw. Baldwin Schreurs
Zondag 13 april 2025